

- органічної продукції,
- започатковано систему інспекції/контролю органічної продукції, в тому числі при її імпорту в країни ЄС;
- відкрито ринок органічної продукції в ЄС для імпорту з “третіх країн”.

Система інспекції органічної продукції в ЄС є змішаною — *державно-приватною*. Державні органи в країнах ЄС уповноважені здійснювати акредитацію приватних сертифікаційних установ та нагляд за їхньою діяльністю. В свою чергу, ці установи контролюють фермерські господарства, харчову промисловість й імпортерів з інших країн, а також сертифікують їхню продукцію відповідно до тих чи інших бізнесових стандартів, які мають відповідати вимогам законодавства ЄС (фактично базовим стандартам IFOAM). Експорт органічної продукції до ЄС з інших країн передбачає обов’язкову наявність сертифікату, виданого сертифікаційною установою, акредитованою в ЄС.

Існуючі відмінності в державному регулюванні органічного сільського господарства різних країн, а також у приватних стандартах, стримують зростання світових ринків органічної продукції та створюють перешкоди в торгівлі нею. Програма акредитації сертифікаційних установ, яку здійснює IFOAM, дозволяє досягти *міжнародної гармонізації* базових вимог до органічної продукції. Водночас лише покупці та споживачі органічної продукції можуть визначати, яким конкретним виробничим стандартам вони віддають перевагу, і тільки вони можуть приймати рішення, якій саме сертифікації вони довіряють.

Використання розробок IFOAM як основи для державного регулювання органічної продукції в певній країні дозволяє вирішити проблему міжнародної узгодженості, суттєво спрощує національне законодавство, заощаджує ресурси і кошти та дозволяє уникнути багатьох перешкод для виробників.

В цьому контексті надійна система інспекції та сертифікації органічної продукції є стратегічно важливим чинником як для її експорту з України вже в найближчому майбутньому, так і для розвитку внутрішнього ринку такої продукції, який є реальним у середньостроковій перспективі. Створення ж української системи сертифікації, яка буде визнаною на національному та міжнародному рівнях, суттєво сприяло б широкому впровадженню органічного аграрного виробництва в Україні.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Пивовар Н.М., Хілінська Т.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Згідно із сучасними уявленнями відомих учених [2, 3] управління — це процес впливу на систему для переведення її до нового стану або для підтримання її у якомусь установленому режимі. Воно характеризується наявністю системи та зв’язку між її елементами, керуючої та керованої підсистем, динамічного характеру системи.

Зміст процесу управління визначається сутністю, метою, функціями й методами управління. Організація характеризується наступними стадіями: планування й прогнозування; організація, координація й мотивація; облік, аналіз і контроль.

Функції управління — це особливий вид діяльності, продукт процесу розподілу праці та спеціалізації у сфері управління. У загальному вигляді виділяють класифікацію функцій управління між різними ступенями ієрархії органів управління. Вони називаються господарчими і містять — попереднє управління, оперативне управління і завершальне управління [2, 3].

Управління природоохоронною діяльністю є забезпечення виконання

норм і вимог, які обмежують шкідливий вплив забруднюючих речовин на навколишнє середовище, раціональне використання природних ресурсів та їх відновлення й відтворення [3].

Сутність управління у сфері охорони навколишнього середовища полягає у виконанні функцій регулювання, нагляду, прогнозування, планування, програмування, інформування, експертизи, досліджень, контролю та інших видів виконавчо-розпорядчої діяльності.

З урахуванням вищевикладеного актуалізуються наступні стратегічні задачі управління природоохороною діяльністю [1]: забезпечення екологічної безпеки всіх сфер життєдіяльності; екологічне оздоровлення і відтворення порушених екосистем, у першу чергу, басейнових; створення екологічних передумов для переходу до сталого розвитку, насамперед на екологічно депресивних територіях; збереження й розширення біологічного та ландшафтного різноманіття; внутрішня інтеграція екологічних вимог у секторальну політику, до систем забезпечення життєдіяльності суспільства; у міжнародних стандартів, регламентів системного екологічного управління і аудиту, розвиток корпоративних систем екологічного управління; демократизація процесу прийняття рішень і підсилення відповідальності за їх виконання.

Література

1. Національна доповідь України про гармонізацію життєдіяльності суспільства у навколишньому природному середовищі. Спеціальне видання до 5-ї Всеєвропейської конференції міністрів навколишнього середовища «Довкілля для Європи». — Київ, 2003. — 128 с.
2. Организация управления промышленным производством. Под редакцией О. В. Козловой, С. Е. Каминицера. — М. : Высшая школа, 1990. — 189 с.

ШЛЯХИ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРИЗНОМАНІТТЯ ТА ЇХ ЕФЕКТИВНІСТЬ

Попельнюх В.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

Збереження біорізноманіття та підтримання його чисельності на оптимальному рівні забезпечується декількома шляхами. Безумовно, основним залишається природна саморегуляція чисельності видів у природі, яка відбувається в результаті постійного самовідтворення. Проте, інтенсивна трансформація природних ландшафтів людиною, що призводить до зміни та деградації біотопів, все частіше ставить у залежність існування видів, які з тих чи інших причин не здатні адаптуватись до таких перетворень, тому, або зникають взагалі, або різко знижують свою чисельність.

За цих обставин існує інший шлях збереження біорізноманіття, який можна назвати штучним, оскільки застосовується людиною у вигляді різних методів, основними з яких є:

1. *Прийняття відповідних нормативно-правових документів та здійснення контролю за їх виконанням.* Наприклад, в Україні прийнята низка законодавчих актів, направлених на охорону довкілля, основні з них: закони — «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про мисливське господарство та полювання», «Про Червону книгу України» та кодекси — «Земельний», «Водний», «Лісовий» та цілий ряд підзаконних актів.

Контроль за дотриманням природоохороного законодавства покладений на різні структури, зокрема державні — правоохоронні органи, прокуратуру, екологічну інспекцію, служби державної охорони природно-заповідних територій загальнодержавного значення (заповідники та національні природні